

УДК 336.76

Жигайло Л. А. – ст. гр. БФ - 41

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ КРАЇНИ

Науковий керівник: к. е. н., доцент Королук Т. М.

Розвиток будь-якої фінансової системи визначається фінансовою політикою держави, яка залежить від ефективного використання власних і залучених фінансових ресурсів. Особлива увага тут належить державним цінним паперам, які здійснюють двоякий вплив на фінансову систему країни. З однієї сторони, вони виступають засобом подолання негативних процесів у ринковій економіці, а з іншої – призводять до зменшення темпів росту виробництва, а у деяких випадках навіть до виникнення кризових явищ. В основному державні цінні папери емітуються з метою фінансування різних цільових програм, для зменшення нерівномірності надходження податкових платежів, та для фінансування бюджетного дефіциту.

Позитивний вплив державних цінних паперів полягає у тому, що вони сприяють стабілізації економіки шляхом протидії інфляційним процесам, регулюють розподіл фінансових ресурсів між різними сферами господарської діяльності та стимулюють додатковий попит. Також вони виступають одним із найбільш поширеним способом покриття бюджетного дефіциту, оскільки за рахунок випуску державних цінних паперів уряд може швидко мобілізувати фінансові ресурси на добровільній основі та на умовах платності, повернення та строковості. Однак функціонування державних цінних паперів не завжди має позитивний характер.

Їх негативний вплив полягає в тому, що вони вилучають з грошового ринку фінансові ресурси у вигляді заощаджень, що, у свою чергу, призводить до зниження можливості використання фінансових ресурсів у сфері виробництва. Це веде до зростання вартості грошових ресурсів і зменшення залучених інвестицій у різні сфери господарської діяльності. Такі процеси можуть стати причиною виникнення кризових явищ та зростання національного боргу країни.

Оскільки державні цінні папери можуть здійснювати як стимулюючий, та й і стримуючий вплив на фінансову систему країни, то потрібно у першу чергу визначити основні цілі, які ставить перед собою уряд в результаті випуску та обігу даних фінансових інструментів. Але слід зазначити і те, що з розвитком ринкової економіки головною метою функціонування державних цінних паперів мають бути не операції, які пов'язані із фінансуванням дефіциту бюджету, а залучення фінансових ресурсів у реальний сектор економіки. Це, у свою чергу, сприяє збільшенню інвестиційної діяльності, що є важливим показником економічного зростання держави і, зокрема, дохідної частини бюджету країни. При цьому ефективна фінансова політика уряду повинна базуватись на аналізі попереднього випуску цінних паперів, впливів цінних та політичних чинників.

Таким чином, держава займає важливе місце в системі фінансового регулювання. Вона виступає не лише як окремий суб'єкт ринку, а як особливий інститут, що своєю діяльністю здійснює значний вплив на інших суб'єктів ринку. Тому у сучасних умовах зростає роль державних цінних паперів у фінансовій системі та фінансовій політиці уряду.